

Szanowna Pani

Maria Koc

*Przewodnicząca Komisja Gospodarki
Narodowej i Innowacyjności*

**Senat RP
Komisja Gospodarki Narodowej
i Innowacyjności**

ul. Wiejska 6, 00-902 Warszawa

Dotyczy: **druku senackiego nr 846** - ustawy o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku (wcześniej druki sejmowe nr 2697, 2697-A i 2698).

w związku ze skierowaniem druku senackiego nr 846 - **ustawy o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku** (Ustawa z 20 października 2022 r.) do prac w ramach Komisji Gospodarki Narodowej i Innowacyjności oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej ze strony, zrzeszającego spółki obrotu - sprzedawców energii elektrycznej w Polsce Towarzystwa Obrotu Energią - **TOE**, pragniemy przedstawić nasze **stanowisko w sprawie ustawy** oraz zaproponować, przedstawione dalej, **ważne dla sektora obrotu zmiany** do ww. ustawy.

Towarzystwo Obrotu Energią oraz Członkowie TOE zdają sobie sprawę z konieczności pilnych działań dotyczących ochrony odbiorców w związku z niespotykanymi nigdy wcześniej wzrostami cen energii elektrycznej na rynku hurtowym, zarówno w Polsce, jak i w całej Unii Europejskiej (UE). Jako TOE włączaliśmy się czynnie w prace nad przyjętą 7 października 2022 r. przez Sejm RP ustawą o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej. Zarówno przyjęta wcześniej ustawa, jak i **proponowane w Ustawie z 20 października 2022 r. rozwiązania będą miały kluczowy wpływ na działania wszystkich spółek obrotu**, zarówno tych działających na tzw. rynku hurtowym, jak i co bardzo ważne, tych sprzedających energię elektryczną milionom odbiorców końcowych.

Obserwowany od kilku miesięcy kryzys energetyczny w całej UE, w głównej mierze wywołany inwazją zbrojną Rosji na Ukrainie, poprzez wzrost cen surowców doprowadził do znaczącego wzrostu cen energii elektrycznej. Sytuacja ta wpływa na odbiorców energii elektrycznej, co spowodowało wprowadzanie przez większość krajów UE mechanizmów łagodzących skutki kryzysu, a także bezpośrednio wpływających na obniżenie cen hurtowych energii. Podobnie jak kryzys energetyczny uderza w poszczególne grupy odbiorców, również wśród przedsiębiorstw energetycznych występuje nieproporcjonalnie różny wpływ wspomnianego kryzysu. Teoretycznie w najlepszej sytuacji znaleźli się wytwórcy o niskich kosztach krańcowych, dla których kryzys energetyczny poprzez wykorzystywane technologie w niedużym stopniu przełożył się na dostępność paliw oraz koszt wytwarzania energii elektrycznej. Nieco inaczej wpłynęło to na sytuację pozostałych wytwórców, którzy z jednej strony doświadczyli wzrostu kosztów zakupu paliwa i uprawnień do emisji CO₂, ale z drugiej mogli skorzystać ze znacząco wyższych cen rynkowych energii. Jeszcze inaczej przedstawia się sytuacja przedsiębiorstw energetycznych zajmujących się obrotem energią elektryczną. **Dla przedsiębiorstw obrotu, w obliczu znaczącego wzrostu cen energii elektrycznej, wzrostowi przychodów towarzyszy jednocześnie znaczący wzrost kosztu zakupu tej energii na rynku hurtowym.** Aby móc zaoferować produkt dla odbiorcy, przedsiębiorstwo obrotu musi zakupić energię elektryczną na rynku hurtowym, po cenie, która już w sobie zawiera wyższe koszty jej wytworzenia oraz wyższe marże wytwórców. Ze względu na charakter prowadzonej działalności, w przypadku przedsiębiorstw energetycznych zajmujących się obrotem energią, które w uproszczeniu pełnią funkcję pośrednika, trudno zatem używać pojęcia „nadmiernych przychodów”, gdyż wzrost przychodów takiego przedsiębiorstwa nie jest jednoznaczny ze wzrostem zyskowności. Zwracamy szczególną uwagę, że jeżeli intencją projektodawcy jest ograniczenie nadzwyczajnych zysków przedsiębiorstw obrotu **rozwiązania powinny skupić się na wyznaczaniu poziomów maksymalnej dopuszczalnej marży, z której spółki pokrywają koszty swojej działalności**, jedynie takie podejście właściwie uwzględni specyfikę tego segmentu branży. Proponowane przez TOE rozwiązania (załączone do pisma) dotyczą głównie odpisu na Fundusz, opierają się na zyskowności przedsiębiorstw w poszczególnych miesiącach okresu, dla którego ustawa ma obowiązywać, z uwzględnieniem rozliczenia tzw. kolorowych obowiązków oraz marży. Biorąc pod uwagę specyfikę działania na rynku energii elektrycznej sytuacją całkowicie naturalną jest, że przedsiębiorstwo w danym okresie dostawy odnotowuje zarówno dni zyskowe, jak i te powodujące stratę. Zaliczanie na Fundusz jedynie dni z pozytywnym wynikiem z bardzo dużym prawdopodobieństwem będzie prowadzić do sytuacji, w której wpłaty na fundusz będą przewyższać zyski przedsiębiorstwa i w efekcie mogą prowadzić do jego niewypłacalności.

Szczegółowe propozycje zmian wraz z uzasadnieniami przesyłamy **w załącznikach do niniejszego pisma**. Jednocześnie **zwracamy się z prośbą o umożliwienie przedstawicielowi TOE udziału w posiedzeniu Komisji** w dniu 25 października 2022 r., podczas którego omawiana będzie ustawa.

Załącznik 1

Proponowana przez TOE **zmiana nr 1** do druku senackiego nr **846** – ustawy o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku (wcześniej druki sejmowe nr 2697, 2697-A i 2698).

- 1) w art. 23 ust. 1 proponujemy wykreślić słowo „dodatkowej” w wyniku czego ust. będzie miał następujące brzmienie:

„Art. 23. 1. Odpis na Fundusz przekazywany przez podmioty, o których mowa w art. 21, stanowi iloczyn wolumenu sprzedaży energii elektrycznej oraz ~~dodatkowej~~ różnicy średniej ważonej wolumenem ceny rynkowej sprzedanej energii elektrycznej oraz średniej ważonej wolumenem limitu ceny sprzedanej energii elektrycznej, gdzie wszystkie wartości są określane na dzień obliczenia odpisu na Fundusz.”

- 2) w art. 24 ust. 1 na początku ust. proponujemy dopisać słowa „o ile jest dodatnia” w wyniku czego ust. będzie miał następujące brzmienie:

„Art. 24. 1. Podmioty, o których mowa w art. 21, przekazują na rachunek Funduszu sumę, o ile jest dodatnia, odpisów na Fundusz za dany miesiąc kalendarzowy w terminie do 5. dnia każdego miesiąca następującego po miesiącu rozliczenia, w zakresie tych kwot, za które została zrealizowana płatność w miesiącu rozliczenia. Suma odpisów na Fundusz, o której mowa w zdaniu pierwszym, stanowi wartość odpisów na Fundusz za wszystkie dni miesiąca kalendarzowego, którego dotyczy rozliczenie. Termin przypadający w dzień wolny od pracy przypada w pierwszy dzień roboczy po tym terminie.”

UZASADNIENIE:

Rozliczanie na rynku odbiorcy odbywa się z reguły w cyklach miesięcznych. Z kolei na rynku hurtowym stosowane są różne okresy rozliczeń: rynek OTC (miesięczny i dekadowy), rynek giełdowy (dobowy), rynek bilansujący (dekadowy). Ponadto, różnorodność produktów dostępnych na hurtowym rynku energii: BASE, PEAK, OFFPEAK, TYDZIEŃ, MIESIĄC często dostosowanych do indywidualnych portfeli uczestników rynku oraz znaczna zmienność cen pomiędzy poszczególnymi dniami sprawia, że w rozbiciu dziennym często „przeplatają” dni, w których wykazują zysk z dniami, gdzie notują stratę.

Biorąc pod uwagę specyfikę działania na rynku energii elektrycznej sytuacją całkowicie naturalną jest, że przedsiębiorstwa energetyczne, w tym spółki obrotu w danym okresie dostawy odnotowują zarówno dni zyskowe, jak i te powodujące stratę.

Zaliczanie na fundusz jedynie dni z pozytywnym wynikiem z bardzo dużym prawdopodobieństwem będzie prowadzić do sytuacji, w której wpłaty na Fundusz będą przewyższać zyski przedsiębiorstwa i w efekcie mogą prowadzić do jego niewypłacalności.

Poniższy przykład prezentuje bardzo powszechną sytuację przedsiębiorstwa realizującego zysk w dniach roboczych, a stratę w dni wolne od pracy (przyjęte wartości są jedynie hipotetyczne i mają na celu prezentację efektów przyjętego mechanizmu).

Przykład									
	dzień	1	2	3	4	5	6	7	suma
	wynik (PLN)	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	-40 000,00	-60 000,00	50 000,00
	odpis na Fundusz (PLN)	15 000,00	15 000,00	15 000,00	15 000,00	15 000,00	-	-	75 000,00

Jak widać, mimo że przedsiębiorstwo odnotowało w tym przykładowym okresie zysk 50 000 PLN, to będzie musiało rozliczyć odpis na poziomie przekraczającym zysk w kwocie 75 000 PLN. Wahania wyniku powodujące takie hipotetyczne rozliczenie są sytuacją całkowicie naturalną. Jesteśmy przekonani, że nie jest intencją ustawy powodowanie takich anomalii i dlatego proponujemy przyjęcie poprawki, która wprowadzi agregację sumy zysków i strat danego przedsiębiorstwa w skali miesiąca kalendarzowego.

Załącznik 2

Proponowana przez TOE **zmiana nr 2** do druku senackiego nr **846** – ustawy o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku (wcześniej druki sejmowe nr 2697, 2697-A i 2698).

- 1) w art. 23 w ust. 1 po wyrazach „art. 21” dodaje się wyrazy „ust. 1”
- 2) w art. 23 w ust. 2 po wyrazach „art. 21” dodaje się wyrazy „ust. 1”
- 3) w art. 23 po ust 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„5. Odpis na Fundusz, o którym mowa w ust. 4, przekazywany przez podmioty, o których mowa w art. 21 ust.2, ustala się zgodnie z następującym wzorem:

$$OF_m = W_m * (\overline{X_{CRm}} - \overline{X_{CZm}} * (1 + M_{SO}))$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

OF_m – odpis na Fundusz w danym miesiącu,

W_m – wolumen sprzedaży energii elektrycznej w danym miesiącu,

X_{CRm} – średnia ważona wolumenem cena rynkowa sprzedanej energii elektrycznej w miesiącu dla podmiotu, o którym mowa w art. 21 ust.2,

X_{CZm} – średnią ważoną wolumenem cenę rynkową zakupionej energii elektrycznej w danym miesiącu dla podmiotu, o którym mowa w art. 21 ust.2. z uwzględnieniem kosztów umorzenia świadectw pochodzenia (PMOZE_A, PMOZE_{BIO}, PMEF), o ile są one wymagane,

M_{SO} – marża przedsiębiorstwa energetycznego wykonująca działalność w zakresie obrotu energią elektryczną”

- 4) w art. 23 po ust 3 skreśla się wyrazy: „ oraz dla przedsiębiorstw, o których mowa w art. 21 ust 2”
- 5) w art. 23 dodaje się ust 4 w brzmieniu:
„Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, marżę dla przedsiębiorstw, o których mowa w art. 21 ust. 2, biorąc pod uwagę konieczność równoważenia interesów uczestników rynku energii elektrycznej.”

UZASADNIENIE:

Mechanizm obliczania maksymalnego poziomu możliwych do uzyskania dochodów nie powinien być tożsamy dla wytwórców i przedsiębiorstw obrotu, z uwagi na znacząco odmienne parametry funkcjonowania tych podmiotów na rynku energii, które w sposób bezpośredni przekładają się na znaczące różnice w zakresie skutków finansowych stosowania przywołanego mechanizmu. W przypadku przedsiębiorstw obrotu tj. podmiotów zdefiniowanych w art. 21 ust. 2 w odróżnieniu od wytwórców energii (zdefiniowanych w 21 ust.1) koszty zakupu energii uwzględniają już zwiększone ceny u wytwórców. Przedsiębiorstwa obrotu nabywają energię na rynku hurtowym, a więc za cenę już uwzględniającą wyższy koszt wytwarzania oraz marże wytwórców. W ich przypadku wzrostowi przychodów towarzyszy proporcjonalny wzrost kosztów zakupu energii. Dlatego też proponujemy oddzielne zasady i mechanizm wyznaczania wysokości odpisu na fundusz dla wytwórców oraz przedsiębiorstw obrotu. Wysokość odpisu na fundusz w przypadku przedsiębiorstw obrotu należy oprzeć na marży (%).

Należy podkreślić, że nieodłącznym kosztem zakupu energii elektrycznej przez przedsiębiorstwa obrotu, będące jednocześnie podmiotami zobowiązanymi do umarzania określonych instrumentów, pozostaje koszt nabycia świadectw pochodzenia czy certyfikatów efektywności energetycznej. Pominięcie tych kosztów spowoduje znaczące zmniejszenie marży, a tym samym zaburzenie rachunku ekonomicznego przedsiębiorstw obrotu.

Ze względu na różnorodność produktów dostępnych na hurtowym rynku energii: BASE, PEAK, OFFPEAK, TYDZIEŃ, MIESIĄC często dostosowanych do indywidualnych portfeli sprzedażowych oraz znaczną zmienność cen pomiędzy poszczególnymi dniami proponujemy wyznaczanie odpisu na fundusz dla przedsiębiorstw obrotu w oparciu o okres miesięczny w miejsce rozliczeń dobowych. Dzienna wycena nie odzwierciedla wartości portfela sprzedażowego. Taki sposób rozliczenia jest również tożsamy z terminem rozliczania odpisów na Fundusz.